

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Środę dnia 5 Lipca r. s. 1822 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Cesarski uniwersytet wileński kończąc prace roku szkolnego miał dnia 30 czerwca przeszłego publiczne posiedzenie, zaszczycone obecnością licznie zgromadzonych różnego stanu znakomitych gości, które Rektor uniwersytetu zagaił przemową, okazując w niej, ile edukacja i nauka przyczyniają się do szczęścia i pomyślności narodów i szczególnych osób. Wymienił potem to, co w roku teraźniejszym szkolnym dla instrukcyi zrobionem zostało. Poczem Professor P. Z historyi powszechnej Joachim Lelewel czytał rzecz o uratowaniu kraju za czasów Łokietka. Przeczytane potem zostały nazwiska i imiona tych uczniów, którym przyznano stopnie uczone, oraz ogłoszono tych, którzy za szczególniejszą w naukach pilność i postęp, otrzymali ustawami przepisane nagrody, jakoto: w oddziale nauk fizycznych i matematycznych: Ignacemu Weryzie i Janowi Krinickiemu kandydatowi do stanu nauczycielskiego przyznana nagroda po rub. sr. 100; Mikołajowi Woyniłowiczowi *accesit*, Michałowi Szulcowi kand. do stanu nauczycielskiego i Ignacemu Januszewskiemu pochwała. W oddziale nauk lekarskich: Sylwestrowi Plezkowskiemu nagroda w instrumentach chirurgicznych, Sewerynowi Gałęzowskiemu *accesit*, Andrzejowi Czarnemu, Mateuszowi Pierożyńskiemu, Fortunatowi Jurewiczowi, Stefanowi Przeborowskiemu, Janowi Kamińskiemu, Andrzejowi Chodorowskiemu, Janowi Kochowi, Lucyanowi Walickiemu, Hipolitowi Drzewickiemu, Antoniemu Domherowi i Janowi Węlczkowi pochwała. W oddziale nauk moralnych i politycznych: X. Maciejowi Brodowiczowi nagroda rub. sr. 100, Alexandrowi Mickiewiczowi *accesit*, Franciszkowi Morzemu, Dominikowi Szyrynowi i Wincentemu Bobińskiemu pochwała. W oddziale literatury i sztuk wyzwolonych: Karolowi Mikulskiemu nagroda rub. sr. 100, Ludwikowi Spitznagelowi *accesit*, Tadeuszowi Eliaszewiczowi, pochwała. Nakoniec całe zgromadzenie udało się do kościoła akademickiego, gdzie hymn ś. Ambrożego przez JW. biskupa anastazyopolitańskiego Kundzicza zaintonowany, zakończył to doroczne uniwersytetu święto.

St. Petersburg d. 28 czerwca.

Cesarz Jegomość Naywyżey rozkazał raczył, z okoliczności śmierci Jego Królewskiej Wysockości, Xiążęcia Eugeniusza Wirtemberskiego, Naywyższemu Dworowi włożyć żałobę na sześć tygodni, zaczynając od dnia 26 t. m.

W Orle utworzył się komitet opieki więźni. Składki dobroczynne na ten cel ofiarowane wynoszą do 4000 rubli. Na rzecz komitetu ubogich w Ufie złożono 500 r.

Radca ekspedycyi wykonawczej departamentu czarnomorskiego, 5tey klasy Surawcow, Nayłaskawicy mianowany kawalerem orderu ś. Anny 2giey klasy.

Z Kiachty donoszą, iż w marcu wyszło towarow rosyjskich do Chin na 915,631 rub. 55 kop.: w liczbie tej przechodowego sukna pruskiego na 373,139 rubli, 25 kop. W zamianie otrzymano nankin, herbatę, materye jedwabne, i t. d. W tymże miesiącu z Chin do Maimadżini przysła karawana kupiecka na 220 wielbłądach i 112 wozach.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, dnia 5 lipca.

N. Pan raczył wyrokiem swym pod d. 7 maja r. b. przeznaczyć 39 osobom, t. j. urzędnikom, oficyalistom i wdowom, emerytalne pensye.

Dnia 7. N. Pan raczył mianować WJP. Woję Grzymałę, referendarzem stanu Jana Chiliczowskiego i Ludwika Tęgoborskiego Referendarzem stanu nadzwyczajnemi.

JW. Hrabia Hédouville, kommissarz nadzwyczajny Króla francuzkiego, do likwidacyi między Królestwem Polskiem a Francją przeznaczony, ukończywszy swoje dzieło, ma wkrótce opuścić naszą stolicę. Przez dosyć długi swój pobyt (czteroletni) w Warszawie, dał poznać swe piękne we wszelkich względach przymioty. Unosi z sobą żal przyjaciół i wszystkich tych osób, które z nim w stosunkach zostawały.

Dnia 8. Wczora, jako w doroczną uroczystość urodzin J. C. M. W. Xięcia Mikołaja, odbyło się solenne nabożeństwo w kościele katedralnym i w kaplicy zamkowej, zasyłano modły do Przedwiecznego o długie życie i zdrowie Nayłaskawszego Monarchy i jego dostojnej rodziny. Wieczorem ozdobiono gmachy rządowe. Tegoż dnia w kościele XX. Pijarów, przy nader licznej zgromadzeniu pobożnych, odbyło się uroczyste nabożeństwo z powodu święta Patrona zakonu ś. Józefa Kalasantego. Celebrował WJX. Czarniecki kanonik metro. Kazanie miał W. JX. Szaniawski scholastyk metro. a kilkadziesiąt członków towarzystwa muzycznego grało mszę JP. Elsnera.

Dnia 9. W tej chwili doszła nas wiadomość, że w zeszłą sobotę to jest d. 6 b. m. JO. z Xiążąt Sapiechów, Xiężna Czartoryska, małżonka Senatora Wojewody, w Puławach, szczęśliwie powiła syna, któremu dano imię Witolda.

Dnia 10. Ludzie myślący wyrrywają sobie wyszłe niedawno dzieło Jana Sniadeckiego, jest to czwarty tom Pism jego rozmaitych. Zawiera rozprawę o pismach klasycznych i romantycznych, uwagi nad filozofiją i rozbiór krytyczny filozofii Kanta; ale czém naywiększą uczynił przysługę dla oświecenia narodowego, to częścią nosząc tytuł: „Filozofia ludzkiego umysłu“ Wielki ten pisarz długoletnią uprawę nauk ścisłych, utworzywszy sobie język treściwy, a zawsze jasny i, że tak powiedzieć można, popularny, umieścił w tej części na trzystu stronach wywód dokładny i szczegółowy sił i działań umysłowych, który pod każdym innem piórem byłby zajął nie mały szeregi tomów. W zasadach swoich nasz autor odstepuje od szkoły francuzkiej i niemieckiej, naywięcej godząc się z angielską, jednakże często i od niej oddzielną toruje sobie drogę. Kończymy ten artykuł przytoczeniem powszechnego twierdzenia, iż historia literatury polskiej, a szczególnie rozdział filozofii, została wzbogaconą wzorowem i nader ważnem dziełem.

Woda deszczowa, która d. 1 b. m. razem z rybkami spadła w Warszawie na dziedzińcu pałacu Potockich, jest rozbieraną przez profesora chemii w uniwersytecie tutejszym, a nad rybkami zastanawia się profesor zoologii; opis obszerniejszy tak bydz udziałem publiczności. Słychać, iż tak woda jako i rybki są z rodzaju morskich. Dnia 2 b. m. podobneż rybki z deszczem spadły w Skierniewicach.

Wiele galarów i statków z rozmaitem zbożem przyplęło do Warszawy. Możeby więcej ich przybyło, lecz dla zbyt małej wody na Wiśle, spław jest nader trudny i powolny.

A U S T R Y A.

(z Kor. Warsz.) Wiedeń dnia 20 czerwca. Papierowe pieniądze nasze znowu znacznie spadły, z powodu odebranej pewnej wiadomości o nieustępowaniu wojsk tureckich z Multan i Wołoszczyzny a zatem i nieusunienia jeszcze nieporozumień.

Arcy Xiążę Karol wyjechał do Czech, dla opatrzenia tamiecznych warowni.

Xiążę Metternich miał się udać do *Johannisberg*, ale z powodu nastąpić mającego kongressu we *Florencyi*, nie wyjechał.

Wielki kongres, tyoczący się spraw Turcyi i ustalenia spokoyności Europy, ma się niezawodnie tej jesieni odbyć we *Florencyi* lub w naszej stolicy.

N I E M C Y.

(z Kor. Warsz.) Wkrótce mają nastąpić zaślubiny Xiążęcia Saskiego z Królowną bawarską.

W *Strazburgu* była dnia 25 czerwca okropna burza, która powyrwała z korzeni wszystkie znajdujące się około miasta drzewa. Wynikłe szkody są niezmiernie. Wiele osób przewożących się przez rzekę zatonoło. Wyleciały wszystkie okna w kościołach i domach. Weyście do publicznej przechadzki zwanej *Contades*, zawałone jest drzewem. Uszkodzone zostały budynki, grad wybił zboża, stóletnie nawet dęby nie mogły się oprzeć jego gwałtowności. Burza ta trwała przez kwadrans poczem najpiękniejsza nastąpiła pogoda.

W okolicy *Hayngi*, w *Wirtemberskiem*, piorun zabił całą trzodę z 248 owiec.

Zakaz wprowadzania towarów francuzkich, rozszerza się po całych Niemczech. Król *wirtemberski* ustawą z dnia 30 czerwca zakazał wprowadzać do swego kraju francuzkich win, wódek i octów. We cztery tygodnie po ogłoszeniu tego zakazu, publiczna ich sprzedaż ma ustać, pozostałość zaś ma być opieczetowana i dopiero po opłaceniu nowego cła może być sprzedawana.

W *Saxonii* a szczególnie w okolicach *Lipska*, panują ciągle susze, mały bowiem deszczyk, który padał d. 14 i 15 czerwca jest nic nieznaczącym; żyto dóryzało przed czasem i jest zupełnie białe.

(z Gaz. Warsz.) Od brzegów *Menu*, dnia 27 czerwca. W uniwersytecie w *Giessen* zaczęło się znowu śledzenie intryg demagogicznych.

W. Xiążę *Heski* zakazał także wprowadzać do swego kraju win zagranicznych, a mianowicie francuzkich.

Weymar, dnia 24. Onegdaj wieczorem powrócił tu z *Petersburga* Wielki Xiążę dziedziczny sasko-weymarski z małżonką swoją, siostrą *N. Cesarza* *Imci rossyjskiego*.

A N G L I A.

(z Kor. Warsz.) Londyn dnia 25 czerwca. Przybyły tu świeżo okręt z Chin, donosi o przyjacielskiem załatwieniu nieporozumień pomiędzy Anglią a Chinami.

Dzielo lekarza *Omeara* o *Napoleonie Bonapartym*, wyszło już w Londynie z prasy, pod tytułem *Głos z wyspy s. Heleny*. Umieszczamy następujący z niego wyjątek: „*Napoleon* miewał pospolicie sny złe i często wstawał o godzinie 3 lub 4, czytał aż do godziny 6 albo 7, i jeżeli dzień był pogodny wyjeżdżał konno na kilkogodzinną przejażdżkę. Jeżeli nie był zupełnie zdrowy, czytywał mu do późna *Marchand*, poczem zasypiał. Niekiedy wstawał o 7, poczem pisał lub dyktował aż do śniadania. O godzinie 2 lub 3 przyjmował odwiedziny, o których wprzód jeszcze bywał uwiadomionym. Pomiędzy 4 a 5 w czasie pogodnym wyjeżdżał w towarzystwie całego swego orszaku i używał przejażdżki godzinę jedną lub dwie, potem powracał, czytał albo dyktował do 8, (czę-

sto też grał w szachy), poczem następował obiad, który nie trwał nigdy dłużej nad pół godziny. Jadł łakomo i prędko, potraw mocno pieprzonych nie lubił. Nayulubieńszą jego potrawą była udo skopowe. Rzadko wypijał przy jedzeniu więcej nad jedną szklankę wina burgońskiego. Po obiedzie, gdy się dworscy jego oddalili, grywał w szachy lub wiska, częściej jednak kazał przynosić sobie dzieła *Kornela* albo innego autora, i czytał różne wyjątki w głos przez godzinę. Po spolicie odchodził do pokoju sypialnego i zaraz kładł się do łóżka, między godziną 10 a 11.

Austryacki poseł Xiążę *Esterhazy*, wyjeżdża zaraz ze swoją małżonką z Anglii. Zastępować go będzie tymczasowie Hrabia *Colloredo*. Równie i w *Wiedniu* pozostał tylko sprawujący interesy *P. Gordon*.

(z Gaz. Warsz.) Podług gazet tutejszych Król pod koniec lipca ma osobiście odroczyć obrady parlamentu, i zaraz potem przedsięwziąć podróż do Szkocyi.

Jedna z gazet edyńburskich z d. 22 b. m. zawiera co następuje: „W tej chwili dowiadujemy się, iż władze tutejsze odebrały wiadomość od *Lorda Melville*, że Król w ciągu (teraźniejszego) lata przybędzie do Szkocyi, a około d. 10 sierpnia oglądać go będziemy w *Edyńburgu*. Z tego powodu wyścigi konne, mające się odbywać d. 29 lipca, odłożono do przyjazdu Monarchy.”

Okręt angielski płynący w roku zeszłym z *Gibraltaru* do *Afryki*, został schwytyany przez 3 uzbrojone okręty marokańskie, które przedały go wraz z towarami w *Melville*. Konsul angielski w *Tangierze* odebrał rozkaz domagania się za to wynagrodzenia od Cesarza marokańskiego; czego ten odmówił, z powodu, iż dla zaszłej rewolucyi w kraju swoim, nie mógł się zająć rozpoznaniem tej okoliczności. Zachodzi pytanie: czy rząd angielski przestanie na tej odpowiedzi.

F R A N C Y A.

(z Gaz. Warsz.) Paryż d. 25 czerwca. Onegdaj deputacya izby deputowanych, złożona z prezesa i członków komisyyi, o godzinie 11 z rana miała zaszczyt podać Monarsze w *St. Cloud* projekta o seminarjum w *Chartres*, o sprzedaży domu ministerium skarbu, tudzież o rozrzućeniu dawnego teatru opery, które na sessyach d. 19 i 20 b. m. przyjęła.

Szkola prawa będąca w *Grenoble* zostanie znowu, jak słyhać, przeniesioną do *Valance*, gdzie była przed rewolucyą.

D. 22 b. m. Jenerał *Berton* miał być przeprowadzony z *Saumur* do *Poitiers*. Kwatermistrz *Wölfel*, który go schwytał, został mianowany porucznikiem w korpusie żandarmeryi.

Chociaż sąd w *Nantes*, pisze gazeta berlińska, uwolnił obwinionych o spisek, z powodu, iż albo się zaparli, albo znaleźiono sprzeczność w oskarżeniu, schwywanie atoli jenerała *Berton* niedaleko *Saumur*, utwierdza domysł o kuwanym spisku. Jest rzeczą godną uwagi, iż *Monitor* nie umieścił dotąd urzędowej wiadomości o poymaniu *Berton*, i że wszystko zasadza się na powieściach, które gazety liberalne i rojalistowskie o tym wypadku ogłaszają. Raz już schwymano pewnego kupeczyka w mniemaniu, iż jest jenerałem *Berton*, a gdy się omyłka pokazała, puszczono go na wolność. Dziwić się wypada zapewnieniu, iż prawdziwy *Berton* nigdy nie był w Hiszpanii, kiedy go tam tyle ludzi widziało i poznało, i kiedy tyle szczegółów o pobycie jego w okolicach *Bilbao* donoszono.

Niedawno bryg francuzki *Triton*, pod dowództwem kapitana *Lallement*, płynący z *Marsylii* do *Nantes*, zatrzymany został przez dwa okręty hiszpańskie, które w tymże czasie przeźrząsały okręt angielski. Zdaje się, iż przy brzegach hiszpańskich rozstawiono okręty do przegladania wszelkich obcych statków, czyli nie prowadzą potrzeb wojennych do Hiszpanii.

Fregata *Mansura* wystawiona w *Marsylii* dla de ja tureckiego, popłynęła d. 14 b. m. na micy-

sce przeznaczenia swego. Ma 40 haubic, dwa działa 18stofuntowe, znaczną ilość karabinów, 22 beczek prochu, 1000 ładunków działowych i pakę ładunków karabinowych. Wkrótce potem popłynął statek bombardyerski kupiony podobnie dla de ja. Gdy oba okręty wypływały z portu, powiewała na nich biała bandera. Sądzą, iż połączą się z flotą turecką.

Dnia 22 b. m. na sessyi izby deputowanych (wyraża gazeta berlińska) słuchano zdania sprawy kommissyi petycyney, i na wniosek jej, większą część petecy odrzucono. Dwie szczególnie zwróciły na siebie uwagę izby: 1) Profesorowie szkoły lekarskiej w Tuluzie proszą o przywrócenie utworzonego tam r. 1215 wydziału lekarskiego, który po Paryżu jest najdawniejszym we Francyi. P. Puymarin poparł tę prośbę; a izba kazała ją przesłać ministrowi spraw wewnętrznych; 2) Uczeń szkoły prawa, nazwiskiem Grand, został oskarżony o pismo *Le cri de la France*, i przez sąd przysięgłych uwolniony. Mimo tego rada akademicka zabroniła mu przez dwa lata uczęszczania na naukę prawa, za to, iż wrzeczoniem pismku dał sobie tytuł ucznia szkoły prawa i umieścił w niem myśli, zachęcające spółuczniów swoich do rozruchu. Pan Constant twierdził, iż po zapadłym wyroku sądowym, władza oświecenia publicznego nie może stanowić nowej kary. Zdający sprawę i Pan Pardessus mniemali, iż nagania ta jest tylko środkiem ostrożności dla zapobieżenia dalszemu złemu. Odpowiedział Pan Constant, iż stanowienie jej przechodzi władzę rady akademickiej; a użyty przez Granda tytuł ucznia prawa, nie polepsza, ani pogorsza dzieła jego. P. Girardin ujął się za petycyonistami i mimo częstej przerwy opowiadał cały tok rzeczy. Jak Constant mówił spokojnie, tak Girardin z zapalem, ubolewał, iż minister spraw wewnętrznych nie odpowiada za żadne prośby; iż ministrowie pobłażają samowolne czynności; przytoczył kilka w tej mierze wypadków i głos swój tak zakończył: „Od dnia 29 czerwca r. z. nastął zwyczaj nie mieć względu na żadne przełożenia. Król nie może błdzić, tak stanowi konstytucya; lecz i ministrowie są także wolni od błędów: bo tego chciała większość Izby. Zasłonięni tą większością winniśmy podziękować, iż mniej grzeszą, a niżeliby grzeszyć mogli, ile że od wszystkiego złego, króreby zdziałali, rozgrzeszenie naprzód już pozyskali.“ W przypadku tylko (dodał mówca) gdyby Grand powtórnie wykroczył, ma rada akademicka prawo oskarżenia go i ukarania. Teraz zaś używać go względem tego, którego sąd uznał za kochającego oyczyznę, konstytucyą i wolność; (w tém miejscu zawołano: Czemuż WPan nie powiesz: Króla! Odpowiedział wyrazem konstytucya objąłem Króla) jest największą niesprawiedliwością. Widząc P. Girardin, iż nie nie wskaza, wywarł swój gniew na Pana Pardessus. Professorowie (rzekl) którzy dziś wydają wyrok na Granda, są ciż sami, którzy d. 15 maja 1815 w parady udali się na kłęczkach do zamku Thuilleries, i składając Napoleonowi powinszowanie szczęśliwego jego powrotu, oświadczyli mu, iż starać się będą wpajać w serce młodzieży wyobrażenia liberalne, które nareszcie wszystkie przeszkody pokonały. (Śmiała się lewa strona. Jenerał Foy zawołał do niego: Powiedz nam WPan jeszcze o zotym marce.) Pan Pardessus oświadczył na obronę swoją, iż to uczynił z potrzeby ocalenia młodzieży: bo szkoła prawa miała być zniesioną; (To fałsz! zawołano); iż zdanie jego było przeciwnie większości; (odezwano się: Należało WPanu złożyć urząd); iż Król przebaczył mu błędy. Potem domagała się prawa strona zakończenia rozpraw, i po zarzucie Pana Chauvelin, iż prawa strona obchodzi się z ministrami, jak z niewolnikami, odrzucono petycyą Granda i przystąpiono do dziennego porządku.

Zdaje się, iż nastąpi rozdwojenie prawej strony. Pan de la Bourdonnaye jest na czele royalistów, którzy nigdy nie byli bardzo kontenci z czynności ministrów. Obraża go oraz mianowanie Pana Ravez na urząd prezesa Izby.

Dnia 23 okropna burza z nadzwyczajnym

gradem zniszczyła miasto Tere en Tardenois. Szkodę ztąd wynikłą liczą na 600,000 fr.

Jeden francuzki dragon, zmarły niedawno w Alzacy, zostawił po sobie następujący testament: „Ponieważ byłoby niesłusznem zabierać z tego świata bogactwa na drugi, nie mając blizkich krewnych, upraszam Pana Wilhelma Grognard, jako exekutora mojego testamentu, ażeby obcym oddał następujące przedmioty, które im zabrałem z niebezpieczeństwem życia. Dwa pieniężne karabiny zdobyte w bitwie pod Milesam. Węgierska lanca wzięta na moście przy Arkole. Trzy neapolitańskie pugiwały wzięte w bitwie pod Molise. Arabski kindżał pod Abukir. Turecki sztandar zdobyty na brzegach Jordanu. Austriacki patronasz w bitwie pod Marengo. Dwa rossyjskie kapelusze grenadyerskie, zdarte poległym rossyanom pod Austerlitz. Chorągiew pruska wzięta pod Eulan. Rossyjski pałasz zabrany pod Smoleńskiem, a bawarski pod Dreznem. Hiszpańska trąba zdobyta pod Burgos. Chorągiew wirtemberska pod Montmirail. Łuk baszkirski wzięty pod Champ-Aubert. Dwa pistolety szkockie pod Fleurus. Angielski kirys i t. d.

HISZPANIJA.

Madryt dnia 13 czerwca. Dziennik *Especiador*, daje następujący rzut oka o rozmaitych dowódcach malkontentów w Katalonii, niemniej o sile jaką każdy z nich dowodzi; i tak: Misas, który uszedł z więzienia w Gironie, ma 700 ludzi; Bessiere, francuz ze służby hiszpańskiej wyszły, a który w Barcelonie skazany był na śmierć, ma 300 ludzi; Gole kapelan z Epinevaldes, który po pierwszej odniesionej klęsce żadanego przebaczenia nie uzyskał, znajduje się w okolicach Vich ze 400 ludzi; Estamis i duchowny Sola, którzy chcieli wziąć Manresa, i cofnęli się do Berga, mają 500 ludzi; Pitaus proboszcz połączył się z malkontentami w Bergama ze 250 ludźmi; Targarona jest w okolicach Maulan z 250 ludźmi; Ramonillo, handlarz oliwy z zamku Follit, ma 200 ludzi; Miralles, obywatel z Cerrera, ma 100 ludzi; Romagosa, rybak z Obisbal dawniej z tak zwanym Trapistą wspólnie działający, a od którego obecnie się oddzielił, ma 300 ludzi. Trapista dowodził 1500 ludźmi, z tego jednak po porażce pod Pons nie zostało mu jak 70 ludzi; Sevit, który uciekł z galer ma 20 ludzi; Rambla kontrabandzista, krąży pod Tortozą ze 200 ludźmi; ogół przeto siły malkontentów w Katalonii wynosi 3600 ludzi.

Podług § 5 przepisu o gwardyi narodowej, przez stany przyjętego, każdy Hiszpan od 18 do 45 roku, skoro jest tylko osiadły lub posiada własność gruntową, skoro bawi się jakim rzemiosłem lub jakkolwiek bądź ma sposób utrzymania się, należy do milicyi i służyć w niej musi. Milicya zaś dzielić się będzie na miejscową i na wolontaryuszów: do pierwszej z nich będą przyymowani od lat 18 wieku, a do drugiej tylko od roku 20; wyjęci są od milicyi kalecy, i tacy, co haniebnej podlegali karze.

Wszyscy w kraju znajdujący się posiadacze prebend i kanonij mają w ciągu jednego miesiąca, a wszyscy podobni będący za granicą Hispanii, mają w przeciągu 6 miesięcy zjechać na miejsce, z którego dochody do swoich godności przywiązane pobierają; w przeciwnym bowiem razie utracą swoje beneficya.

Hiszpanija ma obecnie mieć 11,248,026 mieszkańców, a w Madrycie samym ma mieszkać 290,495 ludzi.

Dnia 14. Ubranie i uzbrojenie 20,000 wojska, które na żądanie Króla z 12,000 do tej liczby podniesione zostało, idzie z pośpiechem niewypowiedzianym.

Jenerał portugalski, dowodzący w prowincyi Minho, zalecił wszystkim emigrantom hiszpańskim, aby prowincyą tę natychmiast opuścili.

Kanonik i kaznodzieja królewski Don Juan Chacon, tudzież kanonik Kweipo zostali skazani na 6ciomiesięczne posługiwanie chorym w szpitalu w Ceuta w Afryce. Nigdy podobno z zarażonego tam powietrza nie powrócą. Trzech oficerów, należą-

cych także do spisku, skazano na ośmioletnie prace na galerach. Trzej sędziowie, jeden zakrystyan, i naczelnicy trzech gmin, zostali osądzeni na prace publiczne przez dwa lata.

WŁOCHY.

(z Gaz. Warsz.) *Liworna* dnia 16 czerwca. Zawinął tu dziś bryg austriacki, który wypłynawszy d. 22 maja ze *Smirny*, spotkał d. 26 tegoż miesiąca niedaleko *Scio* flotę turecką, złożoną ze 4ch okrętów liniowych, 12 fregat, tyluż brygow, i 6 mniejszych statków. We 3 dni potem spotkał pod wyspą *Ipsara* flotę grecką, składającą się z 68 okrętów rozmaitej wielkości, na których były także race kongrewskie.

Od granic włoskich dnia 23 czerwca. Podług urzędowej wiadomości, Grecy ogłosili wszystkie brzegi tureckie w stanie zamknięcia, i zabrali już 5 okrętów mocarstw europejskich, z których 2 płynęły z *Alexandryi* (w Egipcie) do *Tryestu*. Ładunki ich natychmiast przedali. Wydane w tej mierze urządzenie jest następujące:

Rząd tymczasowy grecki. „Naród grecki toczy walkę przeciwko tyranii. Prawa jego są niezaprzeczane. Składając ogromne ofiary chce tylko własnej pomyślności, a jak zna swoje prawa, tak też zna i swoje obowiązki. Ogłaszając niepodległość swoją ustanowił rząd centralny dla obrony pierwszych a ścisłego wykonania drugich. Gdy zaś rząd, końcem pozyskania tak świętego celu narodowego, przedsiębrać musi wszelkie środki przeciwko nieprzyjacielowi Grecyi, na mocy więc europejskiego prawa narodów, ogłasza, iż wszystkie brzegi osadzone nieprzyjacielem tak w w Epirze jako też w Peleponezie, w Eubei (Negreponcie) i Tessalii, od *Epidauras*, aż do *Saloniki*, tudzież wszystkie porty zajęte przez nieprzyjaciela i wyspy na morzu egejskiem, od wysp sporadycznych i Kreta są zamknięte. Wszelkie więc okręty, pod jakąkolwiek banderą, któreby przyzwoicie uwiadomione o tem postanowieniu przez dowódców eskadry okrętów greckich, chciały zawijać do wspomnianych portów, będą zatrzymane, i według powszechnie przyjętych w takim razie praw, zabierane. Dowódcy greccy póty nie poprzestaną donosić o tem postanowieniu, póki się rząd nie zapewni, iż wiadomość o niem doszła wszędzie gdzie potrzeba. Niniejsze urządzenie będzie udzielone wszystkim konsulom przyjacielskich mocarstw, znajdującym się w różnych częściach kraju greckiego. *Korjnt* dnia 13 marca 1822 roku.“

(podpisano) A. Maurocordato prezes władzy wykonawczej.

Th. Negri, arcykanclerz kraju.

Z powodu surowego zakazu mówienia o polityce, na wyspach Jońskich, i pilnej baczności, jaką policja tameczna na to daje, mieszkańcy udzielają sobie wiadomości politycznych znakami i gestami. Tym sposobem dowiedzieli się o zdobyciu *Korjntu* przez Greków. Większą jeszcze troskliwość okazuje policja względem listów, które pod pozorem obawy zarazy przegląda. Listy z Grecyi przechodzą przez ręce osób wyznaczonych do ich kadzenia, to jest, do odpieczętowania, przeczytania i spalania. (z gaz. berl.)

Genua dnia 15 czerwca. Eskadra królewska składająca się z dwóch okrętów o 64 działach, z jednej fregaty o 40, jednego bryga o 18, i jednej goalety o 12 działach, przeznaczona do odwiedzenia konsułów puszczających się do Algieru i Trypolis, i vice-konsula do Tunisu, a potem do osłonięcia handlu naszego na morzu śródziemnym, stoi w zupełnej gotowości w porcie tutejszym, i oczekuje rozkazu wypłynienia na morze.

Aidona (w Sycylii) 25 maja. Pod *Calveno*, w przeciągu dni 3 oszalało 11 pasterzy, i w części ich trzody; z czego wszędzie okropny postrach się rozszedł. Podług badania, pochodzić to ma z używania ziela *Mandragola*, które takie skutki sprawia. (z Kor. Warsz.)

Od granic włoskich d. 19 czerwca. W Neapolu zakazano zabierać obrazy, posągi, płaskorzeźby i inne zabytki sztuk pięknych z kościołów i publicznych gmachów, oraz burzyć świątynie, amfiteatru i tym podobne starożytności.

Jezuici posiadają we Włoszech kollegia: w *Rzymie*, *Collero*, *Tivoli*, *Ferentino*, *Terni*, *Orpieto*, *Viterbo*, *Urbino*, *Fano*, *Ferrara*, *Forli*, w *Modenie*, *Reggio*, *Genui*, *Novara*, *Turynie*, *Nizza*, *Neapolu*, *Palermie*, *Salernie*, *Modico*, *Andri*, *Monte-Albano*, *Aliamo*, i *Calatanissetto*.

NIDERLANDY.

Bruxella dnia 27 czerwca. Głoszą, iż czwartym syn *Xięcia Oranii*, przybierze tytuł *Xiążęcia Amsterdamu*.

W północnej Flandryi mieliśmy częste w tym miesiącu grady.

I w kraju naszym rząd stara się utrudnić wprowadzenie zagranicznych płodów. Podniesiono opłatę cła od cukru i wina.

Szwajcarya.

Wielka rada Berneńska zabroniła lub utrudniła wprowadzenie francuzkich płodów, jako to: zboża, wina, wódek, bielizny, sukna, bawełny, oliwy i t.d.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 8 czerwca. O spisku odkrytym w tutejszej stolicy niewiadome są jeszcze szczegóły. Jedna z gazet ogłosiła co następuje: „Tak szczęśliwie odkryty spiszek nie uczynił takiego wrażenia, jakiego się spodziewać należało. Schwytano tylko 4ch spiskowych, a między tymi znajduje się 2ch służących. Był drugi sekretarz lorda *Beresford*, *Januario das Neves*, niekontent z obecnego stanu rzeczy, połączywszy się z kilku podobnie myślącymi osobami, ułożył plan obalenia konstytucyi. Spiskowi chcieli naprzód ująć sobie wojsko, a gdy generał *Luis de Rego Barello*, zdawał się im do tego łatwym, przeto *Januario* uczynił niestosowne przełożenie, na które tenże nazajutrz dopiero odpowiedzieć obiecał. Minister sprawiedliwości został natychmiast o wszystkim uwiadomiony, a *Januario*, w obecności ukrytych świadków, sam wyjawiał cały swój zamiar. Schwytano go zaraz. Pomiedzy spiskowcami mało znajduje się osób mających znaczenie, ale na wielu pada podejrzenie: czyli zaś dzieje się to słusznie lub nie, późniejsze śledztwo okaże. „Wczorajszy dziennik, *Diario des Gobierno*, chwali bardzo gorliwość ministra sprawiedliwości.

AMERYKA.

(z Gaz. Warsz.) *Mexyk* d. 28 lutego. Zwołany przed 3ma dniami kongres tutejszy postanowił, iż kraj mieć będzie ograniczony rząd monarchiczny, i że wysłani zostaną deputowani do Europy dla ofiarowania korony cesarskiej Królowi hiszpańskiemu, lub jednemu z braci jego, lub też *Xiążciu lukieskiemu*, albo nakoniec jakiemu *Xiążciu austriackiemu*. Jeśliby zaś żaden z nich na oznaczony czas nie przybył, w tym razie kongres wybierze zasłużonego obywatela na tę dostojność.

Kurs petersburski dnia 23 czerwca: dukat holenderski nowy 11 r. 65 kop.; Zmiana złota 2 ruble 88 kop. — Zmiana srebra 2 ruble 76 kop. i 2 r. 75 kop.

Nieustający dochód kommissey umorzenia długów: 68 assygn. - - - po 99, 98½
68 brzęcząca moneta - - - 92½
58, takąż - - - 78½, 78 } procentow.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 30 czerwca: rubel srebrny 3 ruble kop. 85, czerwony złoty nowy rubli 11 kop. 70 stary rubli 11 kop. 51, imperyal rubli 37 kop. 40.

Wilno dnia 5 lipca Roku 1822 v. s.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

Въ следствие повелѣнія Господина Главнокомандующаго 2 Арміею Генерала отъ Кавалеріи и Кавалера Графа Вишгенштейна объявляея отъ Интендантства сей Арміи, что въ Подольской, Киевской, Екатеринославской, Херсонской Казенныхъ Палатахъ и въ Бессарабскомъ Областномъ Правительствѣ, имѣють производиться торги на поставку провіанта для всѣхъ войскъ 2 Арміи а именно:

Въ Губерніяхъ:

	Муки	Крупъ
Подольской	130,000 чеш.	12,188 чеш.
Киевской	66,000 —	6,187 —
Екатеринославской	24,000 —	2,250 —
Херсонской	62,000 —	5,812 —
Бессарабской	Области 113,000 —	10,594 —

На сии поставки назначаются сроки для торговъ, 1-й 9-го, 2-й 11-го, 3-й 13-го и для переторжекъ 16-е, 17-е и 18-е числа Октября сего 1822 года.

На вышеозначенные сроки къ торгамъ, которые имѣють производиться, какъ на всѣ вообще магазейны, такъ и по частямъ, вызывающіяся желающіе съ вѣрными и благонадежными залогами, кои будутъ приняты въ обезпеченіе подряда на пятую часть онаго, а въ обезпеченіи задаточной суммы по количеству оной, кромѣ общественныхъ отъ Дворянства поставокъ, которые остаются на одномъ довѣріи, сословію сему принадлежащемъ.

Подробное росписаніе сколько въ какой магазейнъ должно поставить провіанта и кондычи, будутъ объявлены при торгахъ.

Предварительно Интендантское Управление именемъ Господина Главнокомандующаго Арміею общаея исправный плащезъ на сроки, безоспачные приемы поставокъ и отвращеніе всякаго рода притѣсненій.

Генераль-Интендантъ 2-й Арміи
Юшневскій.

1. На skutek rozkazu Pana Głównodowodzącego 2gą armią Generała jazdy i Kawalera Hrabiego Witgensteina ogłasza się od intendencji tej armii, że w Podolskiej, Kijowskiej, Ekaterynosławskiej, Chersońskiej Skarbowych Izbach i w Bessarabskim obwodowym rządzie, mają się odbywać targi na dostawę prowiantu dla wszystkich wojsk 2giej armii, a mianowicie:

W Guberniach:

	mięki	krup
Podolskiej	130,000 czetwerti,	12,188
Kijowskiej	66,000 —	6,187 czetwerti
Ekaterynosław.	24,000 —	2,250 —
Chersońskiej	62,000 —	5,812 —
Bessarabskiej	go obwodu 113,000 —	10,594 —

Na takową dostawę naczynając się terminy targow 1szy 9go, 2gi 11go, 3ci 13go, a dla przetargow 16go, 17go, 18go oktobra tegoż 1822 roku.

Na wyżej pomienione terminy targow, które mają się odbywać, jak na wszystkich w ogólności magazynach, tak i w części, wzywają się życzący z pełnemi i odpowiednemi kaucjami, które będą przyjmowane na zabezpieczenie w piątą część подряда, a na zabezpieczenie zadatkowej summy w miarę jej ilości, oprócz dostawy od zgromadzeń szlacheckich, które zostają na samej ufności, stanowi temu należny.

Szczegółowe rozłożenie, ile do jakiego magazynu potrzeba dostawić prowiantu i warunki będą objawione przy targach.

Wcześniej administracya intendencji imieniem Pana Głównodowodzącego armii ogłasza okrutną opłatę na terminy, przyjmowanie bez miłości dostaw i oddalenie wszelkiego rodzaju ciężkości.

Generał Intendent 2giej armii Juźniewski.

1 Sąd Główny Litewsko Grodzieński 2go Departamentu ogłasza: że jeżeli okaże się od kogośkolwiek w przedstawieniu wydane od tegoż sądu dnia 22 lutego 1821 r. za N. 278 świadectwo, o wolności w majątności grodzieńskiej gubernii, lidzkiego powiatu, obywatela Alexandra Krydelja, Miziulin albo Peceliowce nazwaney 19 dusz płci męskiej, więc nieuważając za rzeczywiste, dostawić je dla zniszczenia do tegoż Departamentu. Kwietnia d. 1822 r. Sekretarz Marcin Kamiński.

1 Sąd Główny Litewsko Grodzieński 2go Departamentu ogłasza: że jeżeli okaże się od kogośkolwiek w przedstawieniu wydane od tegoż Sądu dnia 17 maja 1816 roku za N. 659 świadectwo, o wolności w majątności gubernii grodzieńskiej, słonimskiego powiatu obywatela Xiążąt Radziwiłłow, Jakowe nazwaney 584 dusz płci męskiej, więc nieuważając za rzeczywiste, dostawić je dla zniszczenia do tegoż departamentu. Kwietnia dnia 1822 r. Sekretarz Marcin Kamiński.

2. Wypis z Protokołu Sądu Granicznego Normalnego wyższej instancji Gubernii Litewsko-Wileńskiej.

Roku 1822 miesiąca junii 30 dnia. Z powodu prośby przez W. Onufrego Kotużyłę Sędziego Granicznego Wołkowyskiego w dniu 9 present. na imię Monarsze podanej, po przywołaniu w dniu dzisiejszym do kontynuacji sprawy z ugody JO. Xiążęcia Franciszka Sapiehy Tajnego Jego Cesarskiej Mości Sowieтника i kawalera, z JWW. Józefem Platerem b. Marszałkiem Ptu Telszewskiego, Janem Pilsudzkim b. Marszałkiem tegoż powiatu, JPP. Leopoldem Kielpszą, Maciejem Pacewiczem, oraz dalszą szlachtą okolicy Bugientow, JWW. Wincentym Pilsudzkim b. Chorażym Telszewskim, Janem i Franciszkiem Przeciszewskimi, JW. Józefem Gorakim Starost. Wiekszymian-kim, WW. Krzysztofem Dziekońskim, Włodzimierzem b. Marszałkiem, Janem b. Prezydentem Granicznym, Felicjanem b. Pisarzem, Augustynem Regentem Granicz., Michałem Sędzią Granicznym Ptu Telszewskiego Gądonami, Janem i Johanną Walentynowiczami Sędziami Granicz. Telszew. i całym Sądem Gran. Telszewskim, oraz Komornikami tegoż Sądu, Klemensem Hanuszewiczem i Heronimem Horodeńskim, po dekretnach Sądow Granicznych niższych instancji Powiatu Telszewskiego w poparciu skarg apellacyy-

